

Дәріс 8.
Музей ісіндегі менеджмент және маркетинг

Дәріскер: т.ғ.к., доцент Қ.Б. Баудиярова

Дәріс жоспары

1.Музей менеджментінің мәні мен ерекшеліктері
2.Мәдениет саласындағы басқарудың негізгі қағидалары
3.Музей құрылымы және басқару жүйесі
4.Музей қызметкерлерінің өзара қарым-қатынасы
5.Музейдегі маркетинг түрлері
6.Маркетингтік зерттеулер және маркетингті басқару кезеңдері
7. Музейдің қаржылай-экономикалық көрсеткіштері
8.Музей жарнамасы және фирмалық стиль

Дәрістің мақсаты

Студенттерге музей ісіндегі менеджмент пен маркетингтің теориялық негіздерін түсіндіру, музей қызметін тиімді ұйымдастыру, басқару және келушілерді тарту жолдарын меңгерту. Сонымен қатар, маркетингтік зерттеулердің рөлі, жарнама, жоспарлау және музейдің қаржылық тиімділігін арттыру стратегиялары туралы білім қалыптастыру.

Менеджментінің мәні мен ерекшеліктері

Музей менеджменті – музейдің жұмысын тиімді ұйымдастырып, жоспарлап, оны басқаратын жүйе.
Оның басты ерекшелігі – тек экономикалық нәтиже емес, мәдени құндылықтарды сақтау, келушілерге сапалы қызмет көрсету, ғылыми-ағартушылық міндеттерді орындау.

Музейде менеджмент гуманитарлық бағытқа сүйенеді. Яғни, мұнда адамдармен жұмыс, оларды тарту, музейді қоғамға жақын ету маңызды рөл атқарады.

Мәдениет саласындағы басқарудың қағидалары

- Ашықтық, жариялылық
- Ұзақ және қысқа мерзімді жоспарлау
- Әлеуметтік-психологиялық қолайлы орта құру
- Командадағы үйлесімділік
- Жауапкершілікті дұрыс бөлу
- Қоғаммен байланыс орнату

Музей құрылымы және басқару жүйесі

- Музейдің жалпы құрылымы:
- • Директор – жетекші орган
- • Ғылыми қызметкерлер – зерттеу, қор сақтау
- • Экскурсоводтар – келушілермен жұмыс
- • Маркетинг және PR бөлімі – жарнама, аудитория тарту
- • Әкімшілік-шаруашылық бөлім – ұйымның күнделікті жұмысы

- Басқару жүйесі музейдің ішкі тәртібін, жоспарларын, қызметкерлердің жұмысын үйлестіріп отырады.

Музей қызметкерлерінің қарым-қатынасы

Музей ұжымында психологиялық үйлесімділік маңызды.

- Бір-бірін сыйлау
- Бірлесіп жұмыс істеу
- Жауапкершілікті тең бөлу
- Жетекші мен қызметкерлер арасындағы дұрыс байланыс

Бұл факторлар музейдің жұмыс сапасына тікелей әсер етеді.

Музейдегі маркетинг

Музей маркетингі – келушілерді тарту, музейдің беделін өсіру, қызмет түрлерін дамыту.

Маркетингтің негізгі түрлері:

- Экспозициялық (көрмелерді дұрыс ұйымдастыру)
- Ақпараттық (жарнама, хабарландыру)
- Сервистік (қызмет көрсету сапасы)
- Әлеуметтік (қоғаммен байланыс)

Маркетингтік зерттеулер

- Келушілердің қажеттіліктерін зерттеу
- Нарық жағдайын талдау
- Бәсекелес музейлерді бақылау
- Баға саясатын жоспарлау

Маркетингті басқару кезеңдері:

1. Нарықты зерттеу
2. Жоспар құру
3. Маркетинг шараларын іске асыру
4. Нәтижені бағалау

Қаржылай-экономикалық көрсеткіштер

Музейдің табыс көздеріне мыналар жатады:

• Билет сатылымы

• Экскурсиялық қызмет

• Көрмелерден түскен табыс

• Гранттар, жобалар

• Шығарылатын өнімдер (буклет, сувенир)

Музей жарнамасы

Мақсаты – музейді таныту, келушілер санын арттыру.

Жарнама құралдары:

- Баннер, афиша
- Әлеуметтік желілер
- Теледидар, радио
- Сайт, интернет жарнамасы

Фирмалық стиль элементтері:

- Логотип
- Ұран (слоган)
- Түстер
- Шрифт

Бақылау сұрақтары

1.Музей басқаруының ерекшеліктері қандай?
2.Музей менеджментінің негізгі функциялары?
3.Жоспарлаудың музейдегі рөлі?
4.Ұйымдастыру және бақылау қалай іске асады?
5.Музейдегі жарнама мен PR не үшін қажет?

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Лорд Б., Лорд Г.Д. Менеджмент в музейном деле: оқу құралы / ағылшын тілінен аударған Э.Н. Гусинский, Ю.И. Турчанинова.
2. – М., 2002.
3. Музеи. Маркетинг. Менеджмент: практикалық құрал / құрастырған В.Ю. Дукельский.
4. – М., 2001.
5. Музей будущего: информационный менеджмент / АНОК «Музей будущего», Ресей мәдениеттану институты.
6. – М.: Прогресс-Традиция, 2001.
7. Болотников И.М., Тульчинский Г.Л. Менеджмент в сфере культуры: оқу құралы.
8. – СПбГУКИ, 2007. – 448 б.

